



**SEN SURAT OKUMAYI
BİLİR MİSİN?**

Yapı Kredi Yayınları - 4878
Sanat - 235

Sen Surat Okumayı Bilir misin? / Selçuk Demirel

Editör: İshak Reyna

Kitap tasarımı: Selçuk Demirel
Grafik uygulama: Süreyya Erdoğan

Baskı: Bilnet Matbaacılık ve Ambalaj San. A.Ş.
Dudullu Organize San. Bölgesi 1.Cad. No:16 Ümraniye-İstanbul
Tel: 444 44 03 • Fax: (0216) 365 99 07-08 • www.bilnet.net.tr
Sertifika No: 31345

1. baskı: İstanbul, Haziran 2017
ISBN 978-975-08-4011-1

© Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık Ticaret ve Sanayi A.Ş. 2017

Sertifika No: 12334

Bütün yayın hakları saklıdır.

Kaynak gösterilerek tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında
yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık Ticaret ve Sanayi A.Ş.
Kemeralı Caddesi Karaköy Palas No: 4 Kat: 2-3 Karaköy 34425 İstanbul
Telefon: (0 212) 252 47 00 (pbx) Faks: (0 212) 293 07 23
<http://www.ykykultur.com.tr>
e-posta: ykykultur@ykykultur.com.tr
İnternet satış adresi: <http://alisveris.yapikredi.com.tr>

Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık
PEN International Publishers Circle üyesidir.

SEN SURAT OKUMAYI
BİLİR MİSİN?

KARA KİTAP
İÇİN RESİMLER



YAPI KREDİ YAYINLARI



SELÇUK DEMİREL

**SEN SURAT OKUMAYI
BİLİR MİSİN?**

**KARA KİTAP
İÇİN RESİMLER**

**ORHAN PAMUK'UN
ÖNSÖZÜ VE
ELYAZMALARıyla**



Orhan Pamuk

Selçuk Demirel, sen surat okumayı bilir misin?

Bu kitabı birlikte düşündük. Bundan üç yıl önce bir bahar öğleden sonra Yapı Kredi Yayınları'nın yazıhanesinde karşılaştık. Bu ilk karşılaşmamız değildi; daha önce İstanbul'da, Paris'te ortak dostlarımız bizi tanıştırmıştı. İkimiz de birbirimizin çizimlerini, metinlerini biliyor, ilgi duyuyorduk birbirimizin yaptığı işlere. Her karşılaşmamızda da bu ilgiyi bir çeşit arkadaşlıktan iyimserliği olarak yaşıyorduk.

Üstelik şimdi kitaplarımız aynı yayınevinde çıkıyordu. Yayınevindikiler de biliyordu arkadaş olduğumuzu ve birbirimizin sohbetinden hoşlandığımızı. Bir keresinde Paris'ten gelip yayınevinin odalarında kaybolmuş olan Selçuk'un "burada" olduğunu onlar söylediler bana. En sonunda buluştuk ve Galatasaray'dan ta Harbiye'ye kadar yürüdük.

Bu kitabın ruhu o ilk yürüyüşte ortaya çıktı. İlk başta "birlikte birşey yapalım!" diyorduk yalnızca; ama bu şeyin ne olduğunu bilmiyorduk. Selçuk'un başta John Berger başka yazarlarla birlikte yaptıkları kitapları hatırlamaya çalışıyordum. Ama tabii ben onlarla yaptığından başka bir kitap geçiriyordum aklımdan.

Yazının konusu kadar, kendisi; resmin konusu kadar kendisi de konudur. Roman içinde roman yazan adam. Resim içinde resim yapan kalem. Okuduğumuz alemin aslında bir başka ya-

zarın düşü olduğunu fark etmek. Baktığımız resmin aslında bir kalemin çizdiği birşey olduğunu görmek. Kafasındaki resim. Resimdeki kafa. Kafanın içindeki yazı. Yazının içindeki kafa. Metinler arasında kayboldum sayfalar arasında kaybolduğum gibi. Kalemim ve fırçamla birlikte kelimeler de beni izliyor. Sayfayı çevirin.

Böyle böyle konuşarak Galatasaray’dan Taksim’e geldik. *Kara Kitap* ile ilgili birşey yapmaya Taksim’e geldiğimizde karar vermiştik. *Kara Kitap*’ta Taksim’de geçen en önemli sahne hangisidir? *Kara Kitap*’taki Taksim ne kadar hakikidir; ne kadar yazarın hayal ettiği şey? Benim hatıralarım ile Selçuk’un kiler, onun çizgisi ile benim yazım ne kadar içiçe geçebilir? Selçuk’un *Kara Kitap*’ı sevdiğini ve kitabı kendi çizgisine ve resmetme mantığına yakın bulduğunu sözlerinden anlıyordum. O Paris’e gidince *Kara Kitap*’ı yeniden okuyacaktı. Ben de yeniden düşünecektim.

Kara Kitap’ın hepsini mi düşünmeliydik; yoksa bazı bölümlerini mi? Bu kelimeleri “Ama, Bunları Yazan Ben?” Taksim’den Harbiye’ye doğru yürürken metnin içinden çıkıp, kelimeler arasında kaybolan adamı düşünüyorduk. Şehirde yürüdükçe birşeyler görmek ile yazının içinde ilerlemek arasında bir duygu benzerliği olmalıydı. Selçuk’un çizgisi, kaleminin ucu, benim kelimelerim arasında acaba nasıl kaybolabilirdi?

Bir süre acaba romanın elyazmalarından mı yararlınsak diye düşündük. Selçuk’un çizgisi ve insanları benim elyazmalarım arasında gezinecekti. Ama bunun için Selçuk’un önce içinde gezinmek istediği manâyı bulması, sonra benim o satırların yirmi beş yıl önce yazdığım elyazısını bulmam gerekiyordu.

Kitabın yarısını seçme elyazıları, diğer yarısını da bu yazıyla uğraşan Selçuk'un çizgileriyle de kurabilirdik.

Paris'te de birkaç kere buluştuk. Her seferinde ilk günkü konuşmalarımızın izinden başka yerlere gidiyorduk. Selçuk'un evine gittiğimizde "bizim kitaptan" artan vakitlerde Selçuk'un kalemleri, fırçaları, boyları, kâğıtları ile meşgul olduğumu hatırlıyorum. Keşke ben de ressam olsaydım; yazıyla değil çizgiyle, boylarla ifade etseydim kendimi. Bu düşünce ve pişmanlık da var bu kitabın kalbinde.

Bu buluşmalarımızda her seferinde Selçuk'un kitaba bir dizi yeni resim daha yaptığını görüyordum. Kitap birlikte yapıp geliştirdiğimiz bir şeyden çok yavaş yavaş Selçuk'un kitabı oluyordu. Öyleyse bana da bu kitabın üzerine adımlı koymak değil, ona bir önsöz yazmak düşer diye düşünmeye böyle başladım. Acaba önsözde ne yazacaktım? Şunu söylemek isterdim: Lütfen bir oturuşta okuyun bu kitabı... Kelimelerin ve resimlerin ruhunun aynı olduğuna inanan ve yazdıkları ve çizdikleri birbirine kardeş olan biri yazar diğeri ressam iki kişinin kaleminden, fırçasından çıktı her şey.

Mart 2017



İnsanın yalnızca
kendisi
olabilmesinin
bir yolu var mıdır
acaba?





*Hiçbir şey
hayat kadar
şaşırtıcı
olamaz.
Yazı hariç.*

İbn Zerhani

